

Ιαματικές πηγές Χίου

Οργανωμένες

Αγιάσματα

Τα Αγιάσματα βρίσκονται στη βόρεια Χίο και είναι γνωστά για τα ιαματικά λουτρά τους.

Ιδιότητες

Η θερμοκρασία των νερών της πηγής των Αγιασμάτων που χρησιμοποιούνται για υδροθεραπεία είναι 57,5 °C και περιλαμβάνουν αρκετά μεταλλικά στοιχεία (Ca-Mg-Na-K-HCO₃-Cl-SO₄).

Θεραπευτικές ενδείξεις

- Αρθροπάθειες
- Ρευματοπάθειες
- Σπονδυλοαρθρίτιδες
- Οσφυαλγίες
- Ισχιαλγίες
- Αγκυλώσεις
- Περιφερικές νευρίτιδες
- Τενοντίτιδες
- Χρόνιες γυναικολογικές παθήσεις
- Αγγειοπάθειες
- Παθήσεις ενδοκρινολογικού κύκλου

Ιστορία πηγής

Η ιαματική πηγή Αγιασμάτων είναι ένα σύμπλεγμα 4 πηγών. Είναι γνωστές από Οθωμανική αυτοκρατορία ενώ οι ατομικοί λουτήρες που βρίσκονται στις εγκαταστάσεις του, κατασκευάσθηκαν το 1990. Τα ιαματικά νερά των Αγιασμάτων χρησιμοποιούνται επίσης για το εκχύλισμα φυτών και λαδιού μαστίχας με σκοπό την παραγωγή καλλυντικών από Μαστίχα.

Λευκάντριας

Η πηγή Λευκάντριας χρησιμοποιείται για ποσιθεραπεία. Βρίσκεται στον ίδιο χώρο με την ιαματική πηγή Αγιασμάτων. Εκεί υπάρχουν 4 βρύσες οι οποίες αναβλύζουν ιαματικό νερό, η θερμοκρασία του οποίου είναι 24 °C.

Ανοργάνωτες

Αγία Μαρκέλλα

Η πηγή της Αγίας Μαρκέλλας βρίσκεται στο Κεφαλοχώρι της Βολισσού στο βορειοανατολικό τμήμα της Χίου. Η πηγή πηγάζει σε θάλασσα και στο συγκεκριμένο χώρο μπορεί κανείς να επισκεφτεί τον ιερό ναό που είναι αφιερωμένος στην Αγία Μαρκέλλα καθώς αποτελεί ο χώρος του μαρτυρίου της.

Άγιος Ιωάννης Θόλος

Στην περιοχή πηγάζει καθαρτικό νερό. Σύμφωνα με μαρτυρίες κατοίκων της περιοχής, το εγκαταλελειμμένο κτίσμα στον ιερό ναό του Αγίου Ιωάννη του Θόλου αποτελούσε φυλακή πειρατών.

Παντουκιός

Ο Παντουκιός είναι ένα παραθαλάσσιο χωριό στην βορειοανατολική πλευρά της Χίου κοντά στο χωριό της Συκιάδας. Εκεί μπορεί να βρεθεί μια πηγή γλυκού νερού που πηγάζει στη θάλασσα.

Ιαματικές πηγές Ικαρίας

Οι ιαματικές πηγές Ικαρίας, ανήκουν στις πλέον ραδιενεργές πηγές της Ευρώπης. Χαρακτηρίζονται ως υπέρθερμες ραδιενεργές αλιπηγές, διαφέροντας μεταξύ τους ως προς τη θερμοκρασία και τη φυσικοχημική τους σύνθεση.

Οργανωμένες

Σπηλαίου

Η πηγή Σπηλαίου βρίσκεται στην παραλία Θερμών σε φυσική σπηλιά. Οι ανακαίνισμένες εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν, μονάδα εισπνοθεραπείας, χαμάμ, και 2 δεξαμενές/πισίνες.

Απόλλωνος

Οργανωμένα λουτρά, στην πλατεία των Θερμών. Οι σύγχρονες εγκαταστάσεις προσφέρουν 26 ατομικούς λουτήρες.

Ασκληπιού

Μέσα στην πόλη Αγίου Κηρύκου απέναντι από κτήριο αστυνομίας, μπορεί κανείς να βρει το υδροθεραπευτήριο Ασκληπιού που προσφέρει υδροθεραπεία με ατομικούς λουτήρες. Το υδροθεραπευτήριο το οποίο είναι σε στάδιο ανακαίνισης, τροφοδοτείται με ιαματικό νερό από την κοντινή πηγή, Μουσταφά Λίντζα.

Κράτζα

Ιδιωτική πηγή μέσα σε σοκάκι των Θερμών.

Παμφύλη/Οικονόμου

Εγκαταλειμμένη πηγή από το 1981, στην παραλία Θερμών. Μια από της πηγές με τη μεγαλύτερη ποσότητα ραδιενέργειας. Η θερμοκρασία του νερού είναι $52,4^{\circ}\text{C}$, ραδιενέργειας 78-84 μονάδες Mache.

Ανοργάνωτες

Αθάνατο νερό

Στην περιοχή Ξυλοσύρτης στη Θάλασσα, από βράχο γρανίτη πηγάζει το αθάνατο νερό. Το συγκεκριμένο νερό που προσφέρεται για ποσιθεραπεία κατόπιν συμβουλής ιατρού, χρησιμοποιήθηκε από τους κατοίκους του νησιού εδώ και αρκετά χρόνια. Σύμφωνα με μαρτυρίες κατοίκων το νερό έχει βοηθήσει πολλούς ασθενείς. Οι ιδιότητες του ανακαλύφθηκαν τυχαία, όταν διαπιστώθηκε διάβρωση σε λαμαρίνες που τοποθετήθηκαν για να συγκεντρωθεί νερό, την περίοδο που το νησί χρησιμοποιήθηκε σαν τόπος εξορίας.

Περδικίου

Στην Αγία Κυριακή, περιφέρεια του χωριού Περδικίου, στη Θάλασσα, υπάρχει χτιστή γούρνα στην οποία ρέει θερμό νερό. Είναι πηγή Χλωριονατριούχος, θερμοκρασίας $41,5^{\circ}\text{C}$ και ραδιενέργειας 0,75 μονάδες Mache.

Λευκάδος

Βρίσκεται 3 χλμ δυτικά του Αγίου Κηρύκου 5 μέτρα από τη θάλασσα. Συνορεύει με το χωριό Γλαρέδες. Η περίφραξη του νερού με μεγάλες πέτρες στην ακρογιαλιά και η άμμος ερυθρού χρώματος, προσδίδουν μια μοναδική ατμόσφαιρα. Πρόκειται για υπέρθερμο νερό, που ρέει στη θάλασσα με μεγάλη υδροπαροχή, θερμοκρασίας $58,2^{\circ}\text{C}$ και ραδιενέργειας 1,8 μονάδες Mache.

Χαλασμένα Θέρμα

1,5 χλμ ανατολικά του Αγ. Κηρύκου, 5 λεπτά από την ιαματική πηγή Απόλλωνος στα Θέρμα μπορεί κανείς να βρεθεί στα χαλάσματα μιας ιαματικής πηγής Ρωμαϊκής περιόδου. Το θερμό νερό της πηγής ρέει στη θάλασσα.

Μουσταφά Λίντζα

Η εγκαταλελειμμένη πηγή Μουσταφά Λίντζα βρίσκεται κοντά στο διοικητήριο του Αγίου Κηρύκου σε απρόσβατη βραχώδη ακτή. Για την ώρα ο δρόμος προς την πηγή να είναι απρόσβατος λόγο κατολίσθησης, παρόλα αυτά οι υδρατμοί που πηγάζουν από τη θάλασσα είναι φανεροί. Πρόκειται για χλωριονατριούχο πηγή, 44°C και ραδιενέργειας 1,1 μονάδες Mache.

Ιαματικές πηγές Λήμνου

Ιαματική πηγή Θερμών

Η ιαματική πηγή Θερμών βρίσκεται 4 χλμ από την πόλη της Μύρινας. Στις εγκαταστάσεις των λουτρών υπάρχουν 6 ατομικοί λουτήρες και μία υπαίθρια δεξαμενή/μπανιέρα.

Ιδιότητες

Η θερμοκρασία του ιαματικού νερού είναι 39-43 °C, ασθενώς ραδιενεργό.

Θεραπευτικές ενδείξεις

- Ρευματοπάθειες
- Αρθροπάθειες
- Αρθρίτιδα
- Οστεοπόρωση
- Σπονδυλαρθρίτιδα
- Νεφρολιθιάσεις
- Χολολιθιάσεις

Ιστορία πηγής

Αρχαιολογικά ευρήματα αποδεικνύουν τη χρήση των ιαματικών πηγών από την περίοδο της Ρωμαϊκής και της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Την περίοδο της Οθωμανικής αυτοκρατορίας στο κτήριο στεγαζόταν χαμάμ. Σύμφωνα με τη μυθολογία στα Θέρμα της Λήμνου οδηγήθηκε ο Ήφαιστος μετά τη πτώση του από τον Όλυμπο.

Ιαματικές πηγές Λέσβου

Η Λέσβος, είναι νήσος ηφαιστειογενής και συνεπώς είναι εμπλουτισμένη σε όλη της την έκταση με πλήθος ιαματικών πηγών διαφόρων φυσικοχημικών συνθέσεων και θερμοκρασιών. Για την σπουδαιότητα των ιαματικών πηγών της Λέσβου, αναφέρουν ο Γαληνός, ο Ιατροφιλόσοφος Εφέσιος, ο βοτανικός Θεόφραστος, ο Αριστείδης ο Αίλιος, ο Γερμανός Xaverius Landerer, ο οποίος είχε επισκεφθεί τη νήσο το 1845 και πολλοί άλλοι. Η λουτρική κίνηση των ιαματικών πηγών Λέσβου, άρχισε πιθανόν από τα πολύ παλιά χρόνια. Από τα διατιθέμενα στοιχεία των ετών 1931-1940 και 1950-1957, φαίνεται ότι ο αριθμός των κατά έτος επισκεπτών ήταν σχετικά μικρός, με μέσο όρο 500 άτομα. Οι ιαματικές πηγές Λέσβου, δεν υπολείπονται καθόλου από πλευράς φυσικοχημικής σύνθεσης, με τις καλύτερες ιαματικές πηγές της Ελλάδας και της υπόλοιπης Ευρώπης.

Ιαματική πηγή του Κόλπου Γέρας

Βρίσκεται στον μιχό του ονομαστού κόλπου Γέρας σε απόσταση 6χλμ. ΒΔ της Μυτιλήνης, κοντά στη δημόσια οδό Μυτιλήνης – Πολυχνίτου. Η πηγή αναβλύζει μέσα σε φρέαρ, σε απόσταση 30χλμ. από την παραλία. Το ιαματικό νερό, διοχετεύεται με υπόγειο αγωγό, σε δύο πλακόστρωτες δεξαμενές κοινών λουτρών. Η ιαματική πηγή Κόλπου Γέρας, συγκρίνεται με τις φυσικοχημικές ιδιότητες των φημισμένων Γερμανικών ιαματικών πηγών και του Λουτρακίου.

Ιδιότητες

Πηγή χλωριονατριούχος, θερμοκρασίας 39,7 0C, ραδιενέργειας 1,8 μονάδες Mache.

Θεραπευτικές ενδείξεις

- Γυναικολογικά νοσήματα
- Ψωμμιάσεις
- Χρόνιοι ρευματισμοί
- Βρογχίτιδες
- Εντερικά νοσήματα
- Νευρασθένεια
- Χολολιθίαση
- Ισχιαλγίες
- Δερματικές παθήσεις

Ιστορία Πηγής

Μια από τις περισσότερο οργανωμένες ιαματικές πηγές του Βορείου Αιγαίου, που είναι σε χρήση από την περίοδο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο πλήρως εξοπλισμένος χώρος λουτροθεραπείας που προσφέρει και τη δυνατότητα εισπνοθεραπείας, δέχεται μεγάλο αριθμό επισκεπτών, ανεξαρτήτου ηλικίας και σκοπού.

Ιαματική πηγή Ευθαλούς Μυθήμνης

Βρίσκεται στη βόρεια ακτή της νήσου Λέσβου ανατολικά της πόλης Μυθήμνης (Μόλυβος) και βΔ της Μυτιλήνης σε απόσταση 65 χλμ. από αυτή. Η ιαματική πηγή Ευθαλούς, υπερτερεί σε φυσικοχημικές ιδιότητες φημισμένων πηγών της Γερμανίας και της Αυστρίας.

Ιδιότητες

Είναι χλωριονατριούχος πηγή, θερμοκρασίας 43,6 - 46,5 °C, ραδιενέργειας 14,7 μονάδες Mache.

Θεραπευτικές ενδείξεις

- Χρόνιοι ρευματισμοί
- Αρθροπάθειες
- Ισχιαλγίες
- Οσφυαλγία
- Νευραλγίες
- Ψαμμίαση
- Χολολιθιάσεις
- Γυναικολογικές παθήσεις
- Στηθικά νοσήματα μη φλεγμονώδη

Ιστορία πηγής

Γνωστή από την αρχαιότητα. Αποτελεί τόπος θεραπείας από τον μεσαίωνα, ενώ από τον 19^ο αιώνα και αρχές του 20^{ου} θεωρείται τόπος διακοπών. Σε απόσταση 9,5 χιλιομέτρων ανατολικά του Μολύβου, στο δρόμο που συνδέει το Μόλυβο με τη Συκαμιά, βρίσκεται ο οικισμός Άργεννος. Στην περιοχή υπάρχουν ορυχεία που εκμεταλλεύτηκαν κατά την κλασική και Βυζαντινή εποχή. Στον οικισμό Άργεννο μπορεί κανείς να βρει τα **μεγάλα Θέρμα**, υπέρθερμες πηγές μεταξύ 72 – 81 °C που μέχρι στιγμής είναι αχαρακτήριστες και ανεκμετάλλευτες. Μαρτυρίες αναφέρουν αρκετές περιπτώσεις ίασης ασθενών σε διάφορες χρονικές περιόδους. Κοντά στην πηγή Εφταλούς, βρίσκεται ο χώρος ταφής του συγγραφέα και ποιητή Αργύρη Εφταλιώτη ή αλλιώς Κλεάνθη Μιχαηλίδη.

Ιαματική πηγή Δήμου Πολυχνίτου

Οι πηγές αυτές βρίσκονται σε απόσταση 1 χλμ. περίπου από την ομώνυμη κωμόπολη που βρίσκεται δυτικά της πρωτεύουσας της νήσου. Είναι πέντε σε αριθμό και αναβλύζουν σε υψόμετρο 60 μ. πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας κοντά στις όχθες του μικρού χειμάρρου αλμυροποτάμου 3,5 χλμ. από τη θάλασσα. Η ιαματική πηγή Πολυχνίτου, είναι εφάμιλλη με πλήθος φημισμένων πηγών της Ευρώπης (Γερμανίας, Γαλλίας, Αυστρίας, Ιταλίας).

Ιδιότητες

Η θερμοκρασία του είναι από 65,5 °C έως 92 °C και θεωρείται η θερμότερη πηγή της Ελλάδας αλλά και ολόκληρης της ηπειρωτικής Ευρώπης. Είναι πηγή χλωριονατριούχος, ραδιενέργειας 6,0 Marche.

Θεραπευτικές ενδείξεις

- Ρευματικές παθήσεις
- Αρθροπάθειες
- Ισχιαλγίες
- Μυαλγίες
- Δερματικές παθήσεις
- Γυναικολογικές παθήσεις

Ιστορία πηγής

Οι πηγές Πολυχνίτου είναι σε χρήση από την περίοδο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ενώ το 1953 κατασκευάσθηκε και δεύτερη δεξαμενή για τις επισκέπτριες που επιθυμούν να απολαύσουν τις ευεργετικές ιδιότητες της λουτροθεραπείας. Το όνομα της δημοτικής ενότητας Πολυχνίτου προκύπτει από το γεγονός των πολλών ιχνών που έχουν αφήσει παλαιότεροι πολιτισμοί. Η ανακάλυψη παλαιολιθικών εργαλείων στην ευρύτερη περιοχή, είναι ένα μόνο στοιχείο στην πληθώρα αποτυπωμάτων, περασμένων περιόδων. Ιστορικό είναι και το γεφύρι Αλμυροποτάμου που βρίσκεται πίσω από τα κτίσματα των λουτρών. Το γεφύρι χτίστηκε το 1920 και έκανε τις είδη δημοφιλείς πηγές Πολυχνίτου, περισσότερο προσιτές. Πολλές μαρτυρίες ίασης πλαισιώνουν τις πηγές, οι οποίες διαδραματίζονται σε καθ όλη την περίοδο χρήσης των πηγών. Αρκετά από τα έθιμα των κατοίκων της περιοχής, όπως το βράσιμο των αυγών στα καυτά νερά της πηγής και το μπάνιο της νύφης μια ημέρα πριν από το γάμο της, παραμένουν ζωντανά και ανεξίτηλα.

Ιαματική πηγή Αγίου Ιωάννου Λισβορίου

Η πηγή απέχει 41,5 χλμ. από τη Μυτιλήνη και βρίσκεται μέσα σε ένα θαυμαστό φυσικό περιβάλλον. Η ιαματική πηγή του Αγίου Ιωάννου Λισβορίου, είναι εφάμιλλη με πλήθος φημισμένων πηγών της Ευρώπης (Γερμανίας, Γαλλίας, Αυστρίας, Ιταλίας).

Ιδιότητες

Είναι χλωριονατριούχος πηγή, θερμοκρασίας 69 °C και αρκετής ραδιενέργειας. Αποδίδει 474 κ.μ. ύδατος το 24ωρο.

Θεραπευτικές ενδείξεις

- Ισχιαλγίες
- Μυαλγίες
- Λυμφατισμοί
- Ρευματισμοί

Ιστορία πηγής

Στη σημερινή περιοχή Σκαμνιούδι βρισκόταν ο προϊστορικός οικισμός Κουρτήρι στον οποίο μετά από ανασκαφές έχουν βρεθεί αγγεία και λίθινα εργαλεία παλαιολιθικής εποχής. Απομεινάρια παλαιοχριστιανικού ναού που έχουν εντοιχιστεί στο εκκλησάκι του Αγίου Ιωάννου και Βυζαντινά χαλάσματα, μαρτυρούν την πλούσια ιστορία που πλαισιώνουν την ιαματική πηγή στο Λισβόρι. Τα έθιμα των κατοίκων της περιοχής που σχετίζονται με την πηγή είναι παρόμοια με αυτά της πηγής Πολιχνίτου, λόγο της σχετικά κοντινής απόστασης των δύο πηγών.

Ιαματική πηγή Θερμής

Βρίσκεται κοντά στη θάλασσα σε απόσταση 11 χλμ. από την πόλη της Μυτιλήνης και 2 χλμ. περίπου από το χωριό Θερμή. Η ιαματική πηγή Θερμής, είναι εφάμιλλη των φημισμένων πηγών της Ελλάδας (Αιδηψού, Ικαρίας) και άλλων χωρών (Γερμανίας, Γαλλίας, Αλγερίου).

Ιδιότητες

Σιδηρούχος αλιπηγή, θερμοκρασίας $46,9^{\circ}\text{C}$, ραδιενέργειας 0,8 Mache και με στερεό υπόλειμμα 35,5481 γρ. με πλήθος χημικών στοιχείων και ενώσεων.

Θεραπευτικές ενδείξεις

- Χρόνιοι ρευματισμοί
- Χρόνιες αρθροπάθειες
- Νοσήματα ήπατος
- Νοσήματα αίματος
- Νοσήματα κυκλοφοριακού συστήματος
- Σακχαρώδης διαβήτης
- Γυναικολογικές παθήσεις

Ιστορία πηγής

Πίσω από το σύγχρονο υδροθεραπευτήριο μπορεί να διακρίνει κανείς τις δύο θολωτές δεξαμενές που αποδεικνύουν τη διαχρονικότητα των ιαματικών πηγών της περιοχής. Το 1909, ο Χασάν Εφέντη Μόλλα Μουσταφά, ένας επιφανής κάτοικος του νησιού και αδελφός του τότε πρωθυπουργού του Οθωμανικού κράτους, ανήγειρε με σχέδια Γάλλων αρχιτεκτόνων το ξενοδοχείο Σάρλιτζα Παλλάς. Μέχρι και το 1982 το ξενοδοχείο αναδείκνυε την αίγλη της ανατολής και την Ευρωπαϊκή κουλτούρα, σε συνδυασμό με τα ιαματικά νερά.

Ιαματική πηγή Κουρτζή

Πρόκειται για ομάδα πηγών (πέντε πηγές), οι οποίες αναβλύζουν σε απόσταση 500 μ. περίπου από την παραλία, κοντά στο βόρειο άκρο της Μυτιλήνης. Τα ύδατα των πηγών αυτών, όλα παρόμοιας φυσικοχημικής σύστασης, φέρονται δια σωλήνων, εντός κοινού φρέατος και από εκεί διοχετεύονται με κοινή ροή στο υδροθεραπευτήριο που βρίσκεται κοντά στη θάλασσα. Το νερό θερμαίνεται πριν διοχετεύεται στις δεξαμενές και τους λουτήρες. Η ιαματική πηγή Κουρτζή είναι εφάμιλλη των πηγών Κόλπου Γέρας, Λουτρακίου και φημισμένων Γερμανικών πηγών.

Ιδιότητες

Πηγή χλωριονατριούχος, θερμοκρασίας 35,5 °C, ραδιενέργειας 0,3 μονάδες Mache και το ποσό των διαλυμένων αλάτων ανά χλγ. Ιαματικού ύδατος ανέρχεται στα 1,8642 γρ.

Θεραπευτικές ενδείξεις

- Γυναικολογικές παθήσεις
- Ρευματοπάθειες
- Νευραλγίες
- Παθητικές υπεραιμίες
- Ηπατικές παθήσεις

Ανοργάνωτες Ιαματικές πηγές Λέσβου

Ιαματική πηγή Γαβαθά

Βρίσκεται στην ακτή του μικρού λιμανιού Γαβαθά σε απόσταση 80 χλμ. από τη Μυτιλήνη στο χωριό Άντισσα.

Ιδιότητες

Η θερμοκρασία της πηγής είναι 25,6 °C, και περιέχει 14 γρ. διαλυμένων αλάτων κατά χιλιόγραμμο ιαματικού ύδατος ως και ασήμαντη ραδιενέργεια.

Θεραπευτικές ενδείξεις

Έχει καθαρτικές ιδιότητες και χρησιμοποιείται για ποσιθεραπεία.

Ιαματική πηγή "Παναγίας Κρυφτής", Χριστιανό Παλαιοχωρίου

Η πηγή ανακαλύφθηκε το 1864. Βρίσκεται κάτω από το εξωκκλήσι της "Παναγίας Κρυφτής" κοντά στο Παλαιοχώρι σε απόσταση 57 χλμ. από τη Μυτιλήνη. Η πηγή βρίσκεται δυτικά της περιοχής Μελίντα και η πρόσβαση σε αυτή γίνεται από μονοπάτι.

Ιδιότητες

Είναι αλιπηγή θερμοκρασίας 43,3 °C με στερεό υπόλειμμα 24,8 γρ. κατά χιλιόγραμμο ιαματικού ύδατος με ασήμαντη ραδιενέργεια.

Ιαματική πηγή "Θερμάκια", Μόριας

(Πηγή: <http://www.emprosnet.gr/article/36565-mia-panagioyda-kai-mpolikoi-agioi>)

Βρίσκεται κοντά στην παραλία Μόριας της Μυτιλήνης σε απόσταση 4 χλμ. από αυτή. Το νερό της πηγής είναι πολύ χαμηλής θερμοκρασίας.

Η πηγή αυτή φαίνεται ότι είναι γνωστή από την αρχαιότητα και κοντά σε αυτή υπάρχει λουτρό, πιθανόν Ρωμαϊκής εποχής. Πάνω σε αυτή, σε δημόσια οδό και σε βράχο, υπάρχει ευανάγνωστη επιγραφή: <<ΤΩΝ ΑΜΦΕΩΝ>>, <<ΤΩΝ ΓΝΑΘΕΩΝ>>. Τα ευρήματα αυτά μαρτυρούν πόσο παλαιά είναι η μέθοδος της λουτροθεραπείας στη Λέσβο.

Γερακάρι

Στην περιοχή εννιά Καμάρες, κοντά στον οικισμό Γερακάρι μπορεί κανείς να βρει μια χτιστή εξωτερική μπανιέρα Ρωμαϊκής περιόδου. Παρά το γεγονός ότι η μπανιέρα είναι στεγνή, η ύπαρξη της αποδεικνύει την διαχρονικότητα της λουτροθεραπείας στα βάθη του χρόνου.

Ιαματική πηγή “Αγίας Μελάνης”

Βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του Κόλπου Γέρας κοντά στο χωριό Πυργί, σε απόσταση 7 χλμ. από τη Μυτιλήνη

Ιδιότητες

Η θερμοκρασία του ύδατος είναι $21,3^{\circ}\text{C}$ και το ποσό των διαλυμένων αλάτων ανά χιλιόγραμμο ιαματικού ύδατος ανέρχεται σε 9,8 γρ. χωρίς ραδιενέργεια.

Θεραπευτικές ενδείξεις

Έχει καθαρτικές ιδιότητες και χρησιμοποιείται για ποσιθεραπεία.

Αρχαία Ελλάδα

Από την Ομηρική εποχή (9^{ος} π.χ. αιώνας) χρησιμοποιούνται τα θερμά λουτρά όχι μόνο για την καθαριότητα του σώματος αλλά και για την ανακούφιση των πόνων. Τον 5^ο π.χ. αιώνα εμφανίζονται τα κοινά λουτρά, ιδιωτικά και δημόσια. Τις πρώτες ιατρικές παρατηρήσεις μας τις δίνει ο Ηρόδοτος (481 π.χ.) ο οποίος περιγράφει μερικές ιαματικές και συμβουλεύει η υδροθεραπεία να γίνεται την άνοιξη με θερμά νερά και το καλοκαίρι με ψυχρά. Καθορίζει ακόμη και τη διάρκεια της θεραπείας. Ο Ιπποκράτης στο σύγκραμα του (περί αέρων, τόπων, υδάτων) διαχωρίζει τα πόσιμα νερά σε ελώδη και όμβρια, αναφέρει δε ότι στα πετρώματα που αναβλύζονται θερμά νερά, περιέχεται σίδηρος, χαλκός, άργυρος, χρυσός, θείο κτλ. Καθορίζει επίσης και τις παθήσεις που ενδείκνυται η χρήση των θερμών και ψυχρών νερών.

Ιαματική πηγή Λισβορίου

Ρωμαϊκή αυτοκρατορία

Κατά την Ρωμαϊκή εποχή, πολυάριθμοι Έλληνες γιατροί οπαδοί του Ιπποκράτη ασχολήθηκαν με την υδροθεραπεία. (Ηρώφιλος, Ερασίστρατος, Αντώνιος Μούσας, Ασκληπιαδης της Προύσας και άλλοι). Ο Γαληνός πρώτος μας αναφέρει ότι η ατμόσφαιρα των λουτρών πρέπει να πληρούται ατμών, οι οποίοι δε προκαλούν μόνο εφίδρωση αλλά συμβάλουν και στη θεραπεία των παθήσεων του αναπνευστικού.

Χαλασμένα Θέρμα

Βυζαντινή αυτοκρατορία

Κατά τους Βυζαντινούς χρόνους, τα ιαματικά λουτρά άκμαζαν, ιδιαίτερα την περίοδο που αυτοκράτορας ήταν ο Τραϊανός (Σωτήρης Παναγιωτόπουλος, Καθηγητής ΑΠΘ, 1ο διεθνές συνέδριο για τα θερμομεταλλικά νερά και την ανάπτυξη των λουτροπόλεων, Θεσσαλονίκη, Οκτώβρης 1985). Κατά τα Βυζαντινά χρόνια μέχρι και τον 6ο μ.χ. αιώνα εξακολουθεί να γίνεται χρήση των ιαματικών Υδάτων. Το Μεσαίωνα ο Θερμαλισμός παρακμάζει και αναβιώνει πάλι στις αρχές του 16ου αιώνα.

Σπήλαιο

Οθωμανική αυτοκρατορία

Στο μουσουλμανικό πολιτισμό τα δημόσια λουτρά, με τη γενική άποψη περί υγιεινής και θρησκευτικής λειτουργίας τους, αποτελούσαν μια από τις παλιές παραδοσιακές μορφές κοινωνικής εικόνας. Οι μουσουλμάνοι πιστοί έπρεπε να χρησιμοποιούν το φρέσκο τρεχούμενο νερό και να αποφεύγουν το ζεστό στάσιμο των λουτήρων. Αυτή η θρησκευτική προδιαγραφή προσδιόρισε το είδος του εφιδρωτικού λουτρού, γνωστού ως χαμάμ, το οποίο ουσιαστικά αποτέλεσε το κυρίαρχο στοιχείο στις λουτρικές εγκαταστάσεις από τον 9ο αιώνα έως τη σύγχρονη εποχή. Το ζεστό νερό, είτε προερχόταν από φυσικές πηγές είτε από τεχνητές. Η χρήση των διακοσμητικών μοτίβων και παραστάσεων στους εσωτερικούς χώρους των λουτρών τεκμηριώνει το γεγονός ότι τα ισλαμικά λουτρά είναι η συνέχιση της αρχαίας και της πρωτοχριστιανικής παράδοσης. Ο τύπος του ατμόλουτρου, διαφημισμένου πλέον και από τις προσωπικές εμπειρίες των ιπποτών κατά την διάρκεια των Σταυροφοριών, συναντάται και σε άλλες χώρες της Δύσης. Η καθαριότητα του σώματος, που συμβολικά εκφράζεται και με το πλύσιμο των άκρων με τρεχούμενο νερό, προκειμένου ο πιστός να προσκυνήσει στο τέμενος, είναι γνωστή προδιαγραφή για τους πιστούς μουσουλμάνους. Γι' αυτό και τα περισσότερα λουτρά-χαμάμ υπήρχαν κοντά στα τεμένη-τζαμιά (Παπαδοπούλου Σοφία, Πτυχιακή εργασία, Η ιστορία των ιαματικών λουτρών και η μετεξέλιξη τους σε SPA, Θεσσαλονίκη 2012).

Κόλπος Γέρας

Αρχαία Ελλάδα

Από την Ομηρική εποχή (9^{ος} π.χ. αιώνας) χρησιμοποιούνται τα θερμά λουτρά όχι μόνο για την καθαριότητα του σώματος αλλά και για την ανακούφιση των πόνων. Τον 5^ο π.χ. αιώνα εμφανίζονται τα κοινά λουτρά, ιδιωτικά και δημόσια. Τις πρώτες ιατρικές παρατηρήσεις μας τις δίνει ο Ηρόδοτος (481 π.χ.) ο οποίος περιγράφει μερικές ιαματικές και συμβουλεύει η υδροθεραπεία να γίνεται την άνοιξη με θερμά νερά και το καλοκαίρι με ψυχρά. Καθορίζει ακόμη και τη διάρκεια της θεραπείας. Ο Ιπποκράτης στο σύγκραμα του (περί αέρων, τόπων, υδάτων) διαχωρίζει τα πόσιμα νερά σε ελώδη και όμβρια, αναφέρει δε ότι στα πετρώματα που αναβλύζονται θερμά νερά, περιέχεται σίδηρος, χαλκός, άργυρος, χρυσός, θείο κτλ. Καθορίζει επίσης και τις παθήσεις που ενδείκνυται η χρήση των θερμών και ψυχρών νερών.

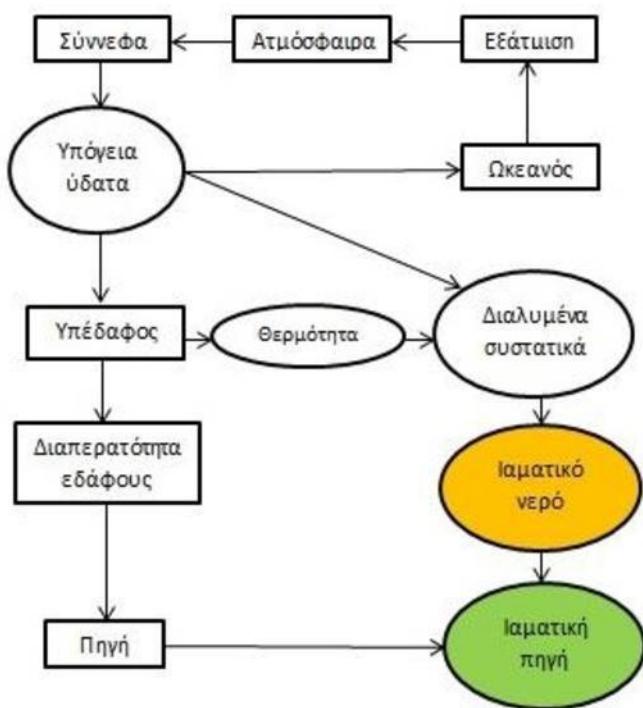
Ιαματική πηγή Λισβορίου

Ο κύκλος του ιαματικού νερού

Από μεγάλους υδάτινους όγκους, όπως οι ωκεανοί τα μόρια μετατρέπονται από την υγρή στην αέρια φάση. Αυτό είναι το φαινόμενο της εξάτμισης, το οποίο αποτελεί μέρος του κύκλου του νερού. Παράλληλα, εκτός από το φαινόμενο της εξάτμισης, μπορεί να υπάρξει και το φαινόμενο της εξατμισοδιαπνοής. Το συγκεκριμένο φαινόμενο χρησιμοποιείται για να περιγράψει τη συνολική διεργασία μεταφοράς νερού στην ατμόσφαιρα από φυτοκαλημμένες επιφάνειες. Το φαινόμενο της εξατμισοδιαπνοής, είναι συνδυασμός της εξάτμισης, δηλαδή της απευθείας μετατροπής νερού σε υδρατμό από ωκεανό ή λίμνη και της διαπνοής, που είναι η ποσότητα νερού που διαπνέεται από τα φυτά, ανοίγοντας και κλείνοντας τα στόματα του φυλλώματος ανάλογα με τις ανάγκες του.

Στην πορεία, μετά το φαινόμενο της εξάτμισης ή της εξατμισοδιαπνοής ή σίγουρα και των δύο, μόρια υδρατμών βρίσκονται στην ατμόσφαιρα σε νεφελώδη μορφή (σύννεφο). Εφόσον η θερμοκρασία στην ατμόσφαιρα είναι πάνω από το σημείο τήξης του νερού (0°C) και η συγκέντρωση των ατμοσφαιρικών υδρατμών είναι αρκετά υψηλή, ώστε αυτοί να υγροποιηθούν και να σχηματίσουν σταγόνες υγρού νερού, τότε συμβαίνει το φαινόμενο της κατακρήμνισης.

Με την βροχή, οι σταγόνες του υγρού νερού, επιστρέφουν από την ατμόσφαιρα, στην επιφάνεια της γης και από εκεί εισχωρούν στο υπέδαφος. Εξαιτίας της διαπερατότητας του υπεδάφους, που ποικίλει από περιοχή σε περιοχή, το νερό εισχωρεί όλο και βαθύτερα και είτε αποθηκεύεται σε μεγάλους υπόγειους υδάτινους όγκους, τους αναγκαίους υδροφόρους ορίζοντες, είτε επιστρέφει στην επιφάνεια πιθανότατα σε μορφή πηγών. Όλη αυτή η διεργασία που μπορεί να διαρκέσει μέχρι και 500 χρόνια, επαναλαμβάνεται αέναα, δημιουργώντας με αυτό τον τρόπο τον κύκλο του νερού.

Γεωλογικός κύκλος

Ανάλογα με την υπόσταση του υπεδάφους, η διαπερατότητα του είναι ανάλογη. Καθώς λοιπόν το νερό ταξιδεύει, είναι πολύ πιθανό να παρασύρει διάφορα συστατικά του υπεδάφους, όπως σίδηρος, άργιλος κτλ. Παράλληλα, εφόσον ο χώρος που όλη αυτή διεργασία λαμβάνει χώρα, έχει ή είχε ηφαιστειακή δράση (όπως οι νήσοι του Βορείου Αιγαίου), τα πετρώματα στα οποία το νερό τα ταξιδεύει και παρασύρει, έχουν αυξημένη θερμοκρασία. Παρόλα αυτά, η ηφαιστειακή δράση, δεν είναι ο μοναδικός παράγοντας που συμβάλει στη θερμοκρασία του υπεδάφους.

Τα δύο αυτά χαρακτηριστικά του υπεδάφους, τα διαλυμένα συστατικά που συμβάλουν στην χημική υπόσταση του νερού και η θερμοκρασία που συμβάλει στη φυσική του υπόσταση, χωρίς να είναι απαραίτητο να συμβαίνουν ταυτόχρονα, είναι οι λόγοι που το νερό, που έτυχε να κάνει εκεί τον κύκλο του, μπορεί να χαρακτηριστεί ως ιαματικό. Με λίγα λόγια, ιαματικά νερά είναι υπόγεια ή πηγαία νερά, που αναβλύζουν με φυσικό τρόπο ή λαμβάνονται με τεχνικό έργο, τα οποία λόγω των φυσικών ή χημικών τους ιδιοτήτων έχουν ιαματικές ιδιότητες.

Κοσμική σύμπτωση

Τα δύο αυτά φαινόμενα, ο κύκλος του νερού και οι διάφορες γεωλογικές διεργασίες, όταν συμβαίνουν στον ίδιο χώρο αποτελούν σπάνιο φαινόμενο. Όταν οι δύο αυτοί κύκλοι παρεμβάλλονται δημιουργούν το φαινόμενο που ονομάζουμε ιαματικό νερό, το οποίο αποτελεί σπάνιο φυσικό πόρο, άξιο προς εκμετάλλευση και διατήρηση.